

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hallituksen esitys vuoden 2024 budjetiksi ja vuosien 2024–2027 kehyksiksi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hallituksen esitys vuoden 2024 budjetiksi ja vuosien 2024–2027 kehyksiksi

Riikka Purra, valtiovarainministeri
Valtioneuvoston tiedotustilaisuus 20.9.2023

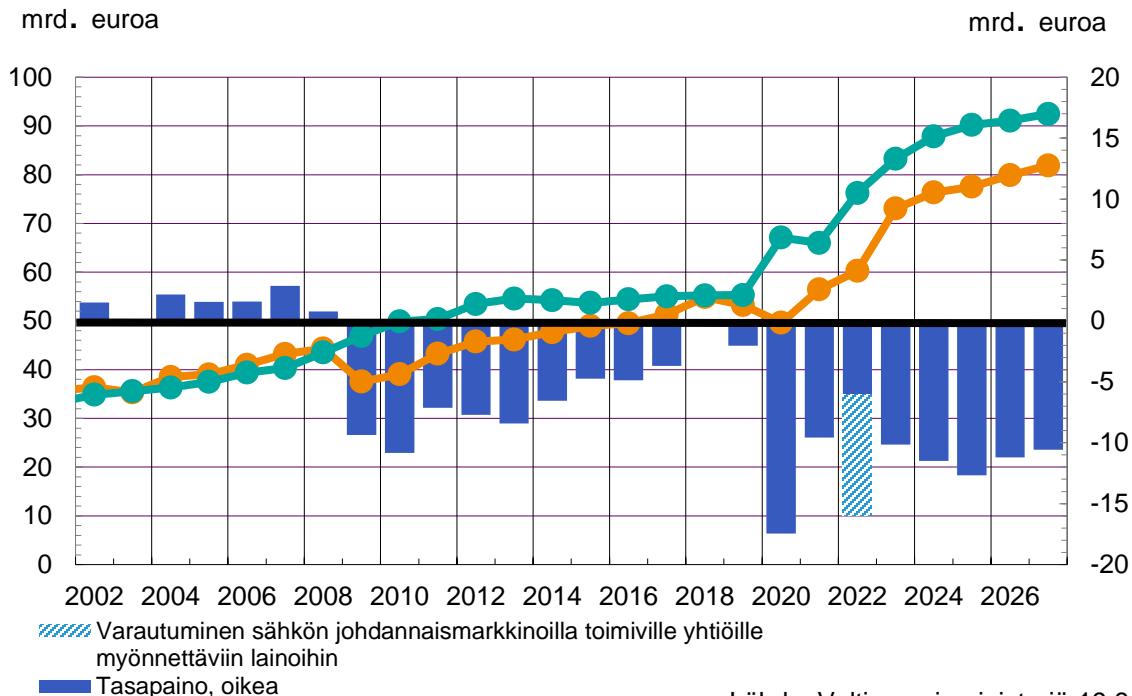
Budjetissa ja julkisen talouden suunnitelmassa pannaan toimeen hallitusohjelmaa

- Valtaosa hallitusohjelman toimista etenee suunnitellusti.
- Vaikka taloudesta kuuluu myös huolestuttavia signaaleja, ei ole syytä muuttaa suurta kuvaa hallitusohjelman toimeenpanosta tai toimien ajoituksesta.
- Aiemmat verotuloarviot ovat osoittautumassa liian isoiksi kertymätietojen, muiden ennakoimattomien seikkojen sekä heikentyneiden näkymien perusteella.
  - Tämä vaikeuttaa hallituksen asettamien tavoitteiden saavuttamista.

Alijäämäluvut ovat synkkiä, mutta kaikki hallituksen toimet eivät ole vielä näkyvissä

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

Tasapaino:

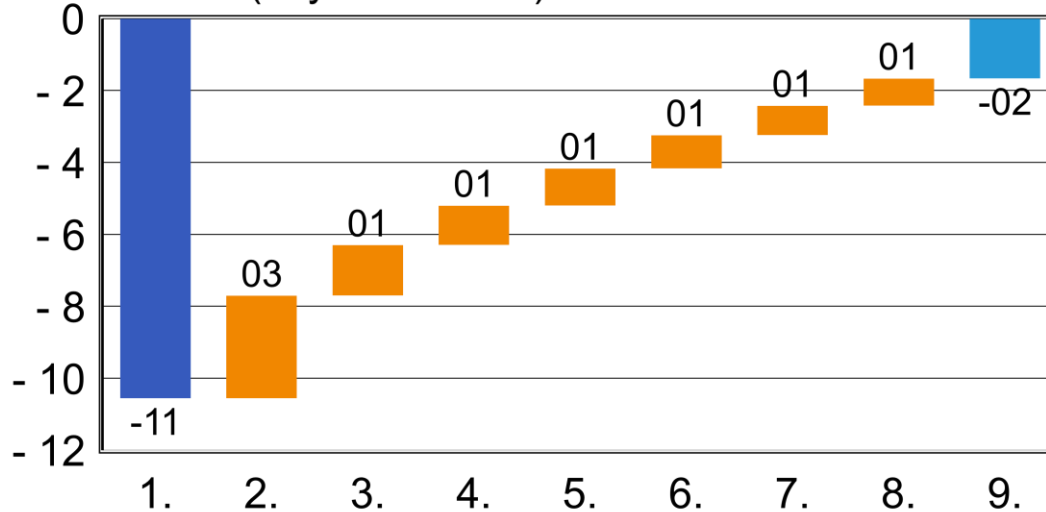
- 2020 (TP): -17,4 mrd. euroa
- 2021 (TP): -9,6 mrd. euroa
- 2022 (TP): -6,0 mrd. euroa
- 2023 (LTAE2): -10,2 mrd. euroa
- 2024 (TAE): -11,5 mrd. euroa
- 2025 (kehys): -12,7 mrd. euroa
- 2026 (kehys): -11,2 mrd. euroa
- 2027 (kehys): -10,6 mrd. euroa

Lähde: Valtiovarainministeriö 19.9.2023

Budjetin alijäämää lisäävät useat rakenteelliset tekijät, mutta myös jotkin päätösperäiset toimet

Eräiden tekijöiden vaikutus budjetin alijäämään v. 2027

mrđ. euroa (käyvin hinnoin)

1. Valtion budjetin alijäämä v. 2027 (Neuvoteltu VM-kanta)
2. Korkomenojen nousu vuodesta 2022 vuoteen 2027
3. HX-hankkeen menot v. 2027
4. Liikenteen ja valmisteverotulojen alenema 2022–2027
5. Hyvinvointialueiden palveluiden kysynnän kasvu 2023–2027
6. Ed. vaalikaudella päätetyt lisäpanostukset turvallisuuteen ja Ukrainan tukeen (ml. vastaanottomenot) v. 2027
7. Varautuminen hyvinvointialueiden rahoitustarpeisiin v. 2027
8. T&K-määrärahojen nousu vuodesta 2023 vuoteen 2027
9. Muut kuin em. alijäämään vaikuttavat tekijät (netto)

Julkisen talouden tilanne on uusien ennusteiden perusteella huolestuttava

- Päivittyneen talousennusteen perusteella 6 miljardin euron sopeutuskokonaisuuden toimeenpanon jälkeen hallitusohjelmaan kirjatusta alijäämätavoitteesta (1 %/BKT) jäätäisiin arviolta 0,4 prosenttiyksikköä.
- Talouspoliittinen ministerivaliokunta seuraa säännöllisesti hallitusohjelman talouspoliittisten tavoitteiden toteutumista.
- Valtiovarainministeriö varautuu erilaisiin skenaarioihin. Varautumista tukemaan perustetaan säännöllinen meno- ja rakennekartoitusprosessi.
- Hallitus arvioi julkisen talouden tilannetta ja päättää mahdollisista tarvittavista lisätoimista puoliväliriihessä.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan (T&K) rahoituksen kokonaisuus

- T&K-rahoituslaki tuli voimaan vuoden 2023 alussa. Lain mukaan valtion T&K-rahoituksen määrä nousee vuoteen 2030 mennessä 1,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen.
- Ehdotuksessa valtion T&K-rahoitus kasvaa vuonna 2024 noin 280 miljoonaa euroa vuoteen 2023 verrattuna (aiemmin tehdyt lisäykset 16 miljoonaa euroa + uudet 264 miljoonaa euroa).
- Rahoituslain mukaisia korotuksia vuosille 2025–2027 ei vielä kohdenneta tarkemmin.

Keskeisimmät T&K-rahoituslisäykset

- Tutkijankoulutuspilottiin 262 miljoonaa euroa vuosille 2024–2027
- Business Finlandin T&K-rahoituksen valtuuden korotus 92 miljoonaa euroa vuodessa
- Suomen Akatemian valtuuskorotus 45–55 miljoonaa euroa vuodessa
- EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen 35 miljoonaa euroa vuodessa
- VTT:n Kvanttinova-pilotointiympäristö yhteensä 79 miljoonaa euroa
- Kvanttitietokone yhteensä 70 miljoonaa euroa

Työllisyysrahaston säästöjen kanavointi velkakehityksen taittamiseen

- Hallitusohjelman säästöistä yli 700 miljoonaa euroa kohdistuu Työllisyysrahastoon.
  - Hallitus on sitoutunut kanavoimaan nämä säästöt velkakehityksen taittamiseen.
- Hallituksen toimenpiteiden suora vaikutus työttömyysvakuutusmaksuun on arvioilta 0,2 prosenttiyksikköä vuonna 2024.
  - Tätä vastaava osuus kanavoidaan valtiolle muuttamalla ansiotuloverotuksen indeksitarkistuksen mitoitusta noin 145 miljoonaa euroa vuodelle 2024.
- Vuonna 2025 toimenpiteiden vaikutus on merkittävästi isompi, kun suurempi määrä toimenpiteitä astuu voimaan.
  - Lisätoimenpiteiden kartoittamiseksi perustetaan kolmikantainen työryhmä. Hallitus tekee kevään 2024 kehysriihessä tarvittavat päätökset tämän valmistelun perusteella jatkuvuosien osalta.

Hallitusohjelmaan sisältyvä 4 miljardin euron määräaikainen investointiohjelma liikkeelle

- Ohjelmalla rakennetaan kestävä kasvun edellytyksiä vuosikymmeniksi eteenpäin.
- Merkittäviä panostuksista työvoiman liikkuvuuden, vientivetoisen teollisuuden ja elinkeinoelämän kannalta tärkeisiin väylähankkeisiin ja korjausvelan purkuun kaikkialla Suomessa.
- Investointiohjelma rahoitetaan valtion omaisuustuloilla ja tekemällä tuloutuksia Valtion asuntorahastosta.
  - Määrärahoja kohdennetaan kerättyjen tulojen mahdollistamissa rajoissa.

Investointiohjelmasta vuoden 2024 budjettiin sisältyy muun muassa seuraavia toimia

- Väyläverkon korjausvelan purkuun 250 miljoonaa euroa
- Uusiin väylähankkeisiin lähes 350 miljoonan euron valtuudet (tarkempi listaus hankkeista riihitiedotteessa)
- Puhtaan energian Suomen kärkihanke (lataus- ja tankkausinfra)
- Palokin koskien patojen purun suunnittelu aloitetaan
- Sote-palveluiden vaikuttavuusinvestointeihin ja hoitojonojen purkuun (Kela-korvaukset) runsaat 130 miljoonaa euroa

Panostuksia sisäiseen turvallisuuteen sekä nuoriso- ja jengirikollisuuden torjuntaan

- Poliisin määrärahat kasvavat yli 8 prosentilla vuodesta 2023.
  - Hallitus huomioi erityisesti poliisitoimen resursoinnin nuoriso- ja jengirikollisuuden tutkinnassa ja torjunnassa.
- Hallitus suuntaa lisävoimavaroja vankilaverkoston kehittämiseen sekä vankeuden aikaisen kuntoutuksen määrärahoihin.
- Nuorisorikollisuuden ennaltaehkäisyyn satsataan.
- Hallitus turvaa valtakunnallisesti pelastajakoulutuksen voimavarat sekä Helsingissä että Kuopiossa.
- Tullin tekninen toimintakyky turvataan ja harmaan talouden torjuntaan laitetaan lisäpanostuksia (Verohallinto).

Nostoja riihipäätöksistä

- Maakuntalentojen jatkuminen turvataan määräajaksi (38 miljoonaa euroa).
- Maatalouden tilannetta helpotetaan useilla toimilla.
- VTT:n pienydinvoimalatutkimukseen suunnataan 4,5 miljoonaa euroa (2025).
- Suomi Liikkeelle -ohjelmaan panostetaan 20 miljoonaa euroa.

Veropolitiikka

- Hallitus tavoittelee veropolitiikalla kotitalouksien ostovoiman kohentumista, työnteon kannustimien parantumista ja talouskasvun edellytysten vahvistumista.
- Hallituksen veropoliittisessa ohjelmassa on sekä kiristäviä että keventäviä toimia.

Poimintoja vuonna 2024 voimaan tulevista veropäätöksistä

- Työn verotusta kevennetään pieni- ja keskituloisia painottaen (–100 milj. €)
  - Työtulovähennyksen kasvattaminen ja lapsikorotus yhteensä (–500 milj. € kehyskaudella)
- Polttoaineverotusta kevennetään
  - Kompensoidaan jakeluelvoitteen noususta seuraavaa hinnannousua (–168 milj. €)
- Alkoholiverotusta muutetaan
  - Oluen veroa kevennetään (–25 milj. €)
  - Viinin ja väkevien alkoholijuomien veroa kiristetään (+40 milj. €)
- Säädetään nikotiinipussit veronalaisiksi tuotteiksi (+50 milj. €)

Mitä seuraavaksi?

- Talousarvioesitys ja julkisen talouden suunnitelma käsitellään valtioneuvostossa 9. lokakuuta.
- Hallituksen esitys vuoden 2024 talousarvioksi julkaistaan kokonaisuudessaan osoitteessa budjetti.vm.fi.
- Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2024–2027 julkaistaan kokonaisuudessaan osoitteessa vm.fi/valtion-talouden-kehyykset.
- Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus julkaistaan samanaikaisesti talousarvioesityksen kanssa 9. lokakuuta.